

dr hab. Dominik Mączyński, prof. UAM

Poznań, 30 czerwca 2021 r.

Zakład Prawa Finansowego

Wydział Prawa i Administracji

UAM w Poznaniu

OCENA

osiągnięć naukowych dr. Adama Drozdka przeprowadzona w oparciu o kryteria określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. – Dz. U. z 2021 r., poz. 478; dalej: ustawa).

1. Uwagi ogólne

Cechą charakterystyczną oceny dokonywanej w ramach trybu postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest obowiązek wypełnienia przez kandydata wymogu wykazania się osiągnięciami naukowymi uzyskanymi po otrzymaniu stopnia doktora, które w ocenie recenzentów stanowią znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej oraz wykazania się istotną aktywnością naukową. Jako przykład osiągnięcia stanowiącego znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej wskazuje się w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy m.in. monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy.

W przypadku dr. Adama Drozdka ocenie podlegają lata 2017-2020. Okres ten rozpoczyna się uzyskaniem przez Habilitanta w dniu 10 stycznia 2017 r. stopnia doktora nauk prawnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, na podstawie rozprawy doktorskiej *Charakter prawny cła jako daniny publicznej w krajowym i unijnym prawie celnym*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marka Zdebela. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli prof. dr hab. Zbigniew Ofiarski oraz prof. dr hab. Krystyna Sawicka. Zamyka się natomiast w dniu 21 grudnia 2020 r., wnioskiem o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Jako osiągnięcie naukowe, które spełnia wymogi określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy Habilitant wskazał monografię swojego autorstwa *Stosunki podatkowo-prawne w nadpłacie podatków*, TNOiK „Dom Organizatora” Toruń 2020 r.

Do wniosku Habilitant załączył m.in. wykaz prac naukowych opublikowanych przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora nauk prawnych, wykaz prac naukowych opublikowanych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk prawnych oraz wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

2. Ocena osiągnięć naukowych, uzyskanych po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiących znaczny wkład autora w rozwój dyscypliny naukowej

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy Habilitant wskazał opracowanie monograficzne, którym jest publikacja: A. Drozdek, *Stosunki podatkowo-prawne w nadpłacie podatków*, TNOiK „Dom Organizatora” Toruń 2020 r.

We wstępie do monografii Autor, uzasadniając potrzebę prowadzenia badań w wybranym obszarze, powołuje się na konieczność wyodrębnienia wśród stosunków prawnych występujących na gruncie prawa podatkowego, stosunku podatkowo-prawnego nadpłaty podatkowej. Autor wprawdzie nie wyjaśnił, z czego owa konieczność wynika, ale powołał się na brak monografii, która „w sposób wyczerpujący przedstawiłaby istotę i charakter prawny stosunków prawnych z tytułu nadpłaty podatkowej”. W ocenie Habilitanta „wszechstronne przedstawienie istoty i struktury badanej kategorii prawnej pozwoli uzupełnić lukę, jaka istnieje w doktrynie prawa i w judykaturze” (s. 21). O ile nie budzi wątpliwości, że badania prowadzone przez Habilitanta mogą przyczynić się do wypełnienia luki w doktrynie, o tyle jako oczywistą omyłkę należy potraktować zamiar wypełnienia luki w judykaturze. Tezy sformułowane przez Habilitanta mogą oczywiście wpłynąć na kształt orzecznictwa, a zwłaszcza na uzasadnienie wydawanych orzeczeń, ale nie można sytuacji tej traktować w kategoriach wypełnienia luki w judykaturze.

Jak deklaruje Habilitant, głównym celem naukowym jest dokonanie analizy charakteru prawnego łączącego podmiot uprawniony oraz zobowiązany, stosunku podatkowo-prawnego nadpłaty podatkowej. Zdaniem Autora wymaga to „zbadania, czy stosunek z tytułu nadpłaty podatkowej swój publiczno-prawny charakter i przybrał

postać stosunku prywatno-prawnego, czy też w dalszym ciągu jest to stosunek charakterystyczny dla prawa administracyjnego z elementami władczego działania podmiotu administrującego” (s. 21). W mojej ocenie, nie jest to kluczowy element dyskusyjny w zakresie nadpłaty podatkowej. Na s. 40-62 Autor dokonuje rozróżnienia stosunku prywatno-prawnego i publiczno-prawnego, ale już na s. 63 poddaje analizie stosunek podatkowo-prawny jako szczególny typ stosunku publiczno-prawnego. Przesądza zatem, że stosunek z tytułu nadpłaty podatkowej (a z samego tytułu monografii wynika jest to stosunek podatkowo-prawny) jest stosunkiem publicznoprawnym. Myśl ta nie została rozwinięta także w dalszej części pracy. Do pytania, które miało stanowić istotny problem badawczy, Autor nie wrócił także w Zakończeniu.

Należy niemniej dla porządku zaznaczyć, że stanowisko głoszące, że nadpłata podatkowa ma charakter prywatno-prawny było prezentowane, w szczególności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, na co Habilitant prawidłowo zwrócił uwagę (s. 155-158). Wypada jednak zaznaczyć, że obecnie kognicja Sądu Najwyższego nie obejmuje orzekania w sprawach podatkowych, a ponadto poglądy te były formułowane w oparciu zasadniczo odmienną podstawę prawną, jeszcze przed wejście w życie Ordynacji podatkowej. W rezultacie współcześnie wątpliwości co do charakteru prawnego nadpłaty podatkowej nie są powszechnie formułowane w doktrynie.

We wstępie Autor przedstawił także strukturę monografii, zaznaczając, że jest ona podporządkowana sformułowanej tezie (s. 22-24). O ile jednak Autor szczegółowo prezentuje zawartość poszczególnych rozdziałów, to nie udało mi się we Wstępie odnaleźć tezy, na którą powołał się Habilitant. Dopiero z Zakończenia daje się wywieść teza, że stosunek podatkowo-prawny z tytułu nadpłaty podatkowej jest szczególnym rodzajem, stosunku prawnego, jaki występuje na gruncie prawa podatkowego.

Odnosząc się do kwestii metodologicznych, Autor wskazał, że podstawową metodą badawczą jest metoda dogmatyczno-prawna, wykorzystana z uwzględnieniem poglądów prezentowanych w doktrynie. Autor posłużył się także metodą empiryczno-prawną, polegającą na badaniu dorobku orzecznictwa oraz metodą prawnohistoryczną, porównawczą oraz opisową (s. 25-26). Autor nie wyjaśnił jednak, na czym polegać ma zastosowanie poszczególnych metod. Jest to szczególnie istotne w przypadku metody porównawczej, która w mojej ocenie w pracy nie została zastosowana. Z pewnością nie jest to metoda prawoporównawczą, polegającą na zestawieniu porządków prawnych przynajmniej dwóch państw. Takich badań Autor

bowiem nie prowadził. Można się zatem domyślać, że zastosowanie metody porównawczej, powołanej we Wstępie, polegać ma zestawieniu rozwiązań legislacyjnych obowiązujących w Polsce w poszczególnych okresach.

Jako dyskusyjne należy potraktować również zawarte we Wstępie stwierdzenie, że „zwrot nadpłaconego świadczenia może otrzymać wyłącznie podatnik, który z tego tytułu poniósł uszczerbek na majątku” (s. 19). Dalej Autor podkreśla, że „przyjęcie odmiennego stanowiska stanowi naruszenie norm konstytucyjnych, a co za tym idzie, przeczy istocie i funkcji nadpłaty podatkowej” (s. 19). We fragmencie tym Habilitant odniósł się do kwestii niezwykle dyskusyjnej na gruncie prawa podatkowego, która była przedmiotem nie tylko analiz w doktrynie, ale także w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. Podobne stanowisko prezentowane jest przez Autora także w dalszej części opracowania. Abstrahując od obszernej analizy zakreślonej problematyki, która wykraczałaby poza ramy recenzji habilitacyjnej, należy jednak odnotować dwie uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażające odmienne stanowiska – uchwałę z dnia 13 lipca 2009 r., I FPS 1/09, w której wskazano, że „*przepis art. 72 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60 ze zm.) nie stoi na przeszkodzie zwrotowi nadpłaty w podatku akcyzowym także wtedy, gdy ciężar podatku poniósł nabywca opodatkowanego towaru.*” oraz uchwałę z dnia 22 czerwca 2011 r., I GPS 1/11, w której stwierdzono, że „*Przepis art. 72 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60 ze zm.) nie stoi na przeszkodzie zwrotowi nadpłaty w podatku akcyzowym także wtedy, gdy ciężar podatku poniósł nabywca opodatkowanego towaru.*” W świetle tak istotnego sporu jurydycznego, nie wydaje się uzasadnione przesądzenie przez Habilitanta już we Wstępie, które stanowisko jest prawidłowe, zwłaszcza że pogląd ten wyrażony w tym miejscu nie został w żaden sposób wsparty prowadzonymi w tym zakresie badaniami. Na marginesie należy także zaznaczyć, że Autor nie przeprowadził wywodu konstytucyjnego i nie wskazał, jakie normy konstytucyjne narusza krytykowany przez Niego pogląd także w dalszej części pracy.

Ponadto, w mojej ocenie, tego kategorię stwierdzenia nie można potraktować jako tezy, na której mogłaby się zasadzać monografia, przynajmniej z dwóch powodów. Po pierwsze, zagadnienie to nie stanowi centralnej osi rozważań. Po drugie, formułując ten pogląd, Autor przytoczył go za nieprawomocnym wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie (co samo w sobie budzi

wątpliwości w obliczu przytoczonych uchwał Naczelnego Sądu Administracyjnego, których znaczenie jest szczególne ze względu na rangę, jaką nadają uchwałom przepisy ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi). Na marginesie należy także zauważyć, że w sprawach opierających się na podobnym stanie faktycznym w ostatnim czasie Naczelny Sąd Administracyjny prezentował pogląd odmienny od wyrażonego w wyroku WSA w Olsztynie, na który powołał się Autor (por. np. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 maja 2021 r., w sprawach o sygnaturach – I FSK 359-3363/21).

W świetle przedstawionych uwag Wstęp do ocenianej monografii budzi pewne wątpliwości. W mojej ocenie szczególnie istotnym mankamentem jest brak jednoznacznie wyartykułowanej tezy i jasnego wskazania problemów badawczych, jakie Autor zamierza rozwiązać w trakcie prowadzonych badań.

Struktura pracy jest zasadniczo poprawna. Monografię rozpoczynają rozważania dotyczące istoty i cech stosunku podatkowo-prawnego, w dalszej kolejności Autor prezentuje wyniki badań w zakresie pojęcia i rodzajów nadpłat podatkowych w świetle Ordynacji podatkowej. Trzeci rozdział poświęcony został analizie historyczno-prawnej nadpłaty. Natomiast ostatnie dwa rozdziały dotyczą powstania nadpłaty i postępowania z powstałymi nadpłatami. Poza szczegółowymi uwagami, które zostaną przedstawione przy okazji omówienia poszczególnych rozdziałów, moje wątpliwości budzi umiejscowienie rozdziału III dotyczącego analizy historyczno-prawnej. W mojej ocenie, problematyka historyczno-prawna winna znaleźć się w drugim rozdziale. Należy bowiem zauważyć, że obecne rozdziały II oraz IV i V odnoszą się do regulacji zawartych w Ordynacji podatkowej. Zasadne byłoby zatem umieszczenie ich w bezpośrednim sąsiedztwie.

Dokonując oceny poszczególnych rozdziałów, należy zaznaczyć, że moje wątpliwości budzi rozdział I – Istota i cechy stosunku podatkowo-prawnego (s. 27-133). Jest to bardzo obszerna część rozprawy, ale została poświęcona zagadnieniom podstawowym z perspektywy nauki prawa podatkowego.

W rozdziale tym Habilitant analizuje istotę stosunku prawnego, wskazując na normę prawną jako na źródło stosunku prawnego, konstrukcję stosunku prawnego oraz typy stosunków prawnych. Następnie Autor odróżnia stosunki prywatno-prawne od stosunków publiczno-prawnych, omawiając konstrukcję prawną stosunku prywatno-prawnego, podmioty tego stosunku, jego przedmiot, treść, a następnie konstrukcję prawną stosunku publiczno-prawnego, prezentując jego podmioty,

przedmiot i treść. Na tym tle przedstawiony został stosunek podatkowo-prawny jako szczególny typ stosunku publicznoprawnego, klasyfikacja stosunków podatkowych oraz istota i charakter prawny roszczenia podatkowego. Całość tego rozdziału wieńczy podsumowanie.

W moim przekonaniu przedstawiona przez Habilitanta analiza jest nadmiernie rozbudowana, zwłaszcza jeżeli uwzględni się fakt, że poświęcona została kwestiom podstawowym dla nauki prawa w ogóle oraz nauki prawa podatkowego. Zagadnienie stosunku prawnego, zarówno prywatno- jak i publiczno-prawnego, ich klasyfikacji czy problematyka roszczenia podatkowego jest przedmiotem drobiazgowych analiz w doktrynie teorii prawa, prawa prywatnego i prawa publicznego. Dowodzi tego także katalog źródeł, do których zasadniczo poprawnie odnosił się Autor, zawierający pozycje klasyczne publikowane w olbrzymiej części jeszcze w poprzednim wieku. Nie można zatem stwierdzić, że ustalenia poczynione w tym rozdziale mają charakter nowatorski czy odznaczają się istotnym wkładem w rozwój dziedziny naukowej. Rozdział I zawiera rzetelne zrelacjonowanie poglądów doktryny na badane przez Habilitanta zagadnienia. Jakkolwiek zaprezentowana tam problematyka nie pozostaje bez wpływu na późniejsze rozważania, to w moim przekonaniu bardziej syntetyczne zaprezentowanie wyników badań skutkowałoby zwiększeniem precyzji narracji i pozwoliłoby skupić uwagę czytelnika na zagadnieniach zasadniczych z perspektywy przedmiotu badań.

W rozdziale II Autor podejmuje analizę pojęcia nadpłat podatkowych w świetle Ordynacji podatkowej. Ta część monografii zasadza się na tezie, że art. 72 Ordynacji podatkowej został błędnie sformułowany, gdyż „*nie zawiera definicji realnej*” nadpłaty, lecz wymienia jedynie stany faktyczne, których zaistnienie skutkuje powstaniem nadpłaty podatkowej (s. 135). W celu jej wykazania Autor analizuje pojęcie nadpłaty przez pryzmat regulacji prawnych zawartych w przepisach Ordynacji podatkowej (s. 136-140). Następnie powołuje w tym zakresie poglądy doktryny (s. 140-154). Z zasady jest to analiza rzetelna, uwzględniająca różnorodne poglądy prezentowane w piśmiennictwie prawniczym.

Strukturę logiczną tej części zaburza jednak ostatni akapit znajdujący się na s. 147 monografii, w którym – wbrew tytułowi tego podrozdziału – Autor przedstawił tezy powoływane w judykaturze, a nie w doktrynie. Na kolejnych stronach, mimo że z tytułu tej części wynika, że przedmiotem analizy będą poglądy doktryny, Autor także odwołuje się do orzecznictwa sądowego (por. s. 150, 151, 152, 154).

W rozdziale II pojęcie nadpłaty ukazane zostało także „w świetle orzecznictwa sądowoadministracyjnego” (s. 154-166). Również i w tym przypadku można dopatrzeć się braku precyzji w kształtowaniu struktury pracy. Wbrew tytułowi punktu 2.2.3., analiza objęta bowiem nie tylko sądownictwo administracyjne, ale także orzecznictwo Sądu Najwyższego (s. 154-159) oraz Trybunału Konstytucyjnego (s. 162-163). Rozszerzenie badań na dorobek innych sądów niż sądy administracyjne, należy jednak ocenić bardzo pozytywnie. W mojej ocenie Autor nazbyt marginalnie (s. 163-164) potraktował, mające zasadnicze znaczenie dla ukształtowania orzecznich koncepcji nadpłaty podatkowej, wspomniane już wcześniej dwie uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego – z dnia 13 lipca 2009 r., I FPS 1/09 oraz z dnia 22 czerwca 2011 r., I GPS 1/11. Jak trafnie zauważył Habilitant, wywołały one liczne dyskusje w doktrynie i wcale nie ujednoliciły orzecznictwa sądowego w tym zakresie. Wątków tych jednak Autor nie pogłębił, ograniczając się do przytoczenia poglądu M. Ślifirczyka (s. 164).

Rozważania w rozdziale II Autor kończy wskazaniem cech charakteryzujących nadpłatę, ponownie stając na stanowisku, że elementem nadpłaty podatkowej jest także poniesienie ciężaru ekonomicznego przez podmiot dokonujący wpłaty. Po raz kolejny należy zaznaczyć, że jest to pogląd o tyle dyskusyjny, że w mojej ocenie nie daje się go obronić na gruncie obowiązujących regulacji prawnych oraz poglądów prezentowanych w orzecznictwie sądowym, w odniesieniu do obszarów prawa podatkowego innych niż objęte uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 r., I GPS 1/11. Ponownie Autor zaniechał obszerniejszego wyjaśnienia prezentowanego poglądu. Pewne uzasadnienie w tym zakresie dostarczają dopiero rozważania zawarte na s. 190-204 monografii. Autor podejmuje tam problematykę zubożenia jako przesłanki powstania nadpłaty podatkowej. Rzetelnie relacjonuje zarówno poglądy doktryny, jak i stanowisko sądów (nie tylko administracyjnych).

Za wartościową część pracy należy uznać zaproponowaną przez Habilitanta klasyfikację nadpłat podatkowych (s. 171-177). Na uznanie zasługuje także analiza dotycząca rozróżnienia nadpłaty od świadczenia nienależnego (s. 177-204).

W podsumowaniu rozdziału II Autor zaprezentował wnioski z przeprowadzonych w tej części badań. Konsekwentnie wyraził przekonanie, że uzasadnieniem zwrotu nadpłaty podatkowej jest poniesienie przez podatnika faktycznego ciężaru ekonomicznego.

W rozdziale III Autor prezentuje analizę historyczno-prawną instytucji nadpłaty w prawie podatkowym. Jest to niewątpliwie wartościowa część pracy. Habilitant rozpoczyna swoje badania od momentu odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. W okresie II Rzeczypospolitej wyróżnia dwa zasadnicze okresy, tj. czas, w którym obowiązywało ustawodawstwo państw zaborczych oraz okres od wejścia w życie Ordynacji podatkowej z 1934 r. Badania osadzone są na obszernym materiale źródłowym, uwzględniającym akty prawne, orzeczenia NTA oraz poglądy doktryny. Następnie przedmiotem badań Autor czyni akty prawne obowiązujące w latach 1945-1989. Także w tym przypadku analiza jest rzetelna i zasługuje na pozytywną ocenę. Ostatnia część tego rozdziału poświęcona została charakterystyce unormowań po 1989 r. W tym zakresie Autor poddał analizie przepisy ustawy o zobowiązaniach podatkowych oraz projekt Ordynacji podatkowej opracowany przez Komisję Kodyfikacyjną Ogólnego Prawa Podatkowego. Sposób prezentacji wyników badań oraz wnioski ujęte w podsumowaniu tego rozdziału nie budzą wątpliwości i są poprawne.

W mojej ocenie za niefortunne należy jednak uznać umieszczenie analizy przepisów projektu Ordynacji podatkowej opracowanego przez Komisję Kodyfikacyjną Ogólnego Prawa Podatkowego w rozdziale poświęconym analizie historyczno-prawnej. Przepisy te bowiem nie weszły jeszcze w życie i z uwagi na upływ czasu od ich przygotowania wydaje się coraz mniej prawdopodobne, by stały się obowiązującym prawem. Należą zatem raczej do sfery zdarzeń przyszłych i niepewnych, a nie przeszłych, co uzasadniałoby ich historyczno-prawną analizę.

Rozdział IV poświęcony został stosunkom podatkowo-prawnym w zakresie powstania nadpłaty. Jest to część pracy typowa dla dysertacji prawniczych. Autor podzielił w tej części nadpłaty na powstałe w wyniku działań podatników, nadpłaty na powstałe w wyniku działań płatników, nadpłaty na powstałe w wyniku działań inkasentów, nadpłaty podatków będące skutkiem orzeczeń trybunałów i sądów oraz nadpłaty podatków będące skutkiem decyzji organów podatkowych. Poszczególnym kategoriom nadpłaty przyporządkowane są odpowiadające im rozważania. Zaproponowany przez Autora podział jest uzasadniony treścią unormowań. Nie ulega też wątpliwości, że w każdym przypadku daje się wyodrębnić specyfikę określonego typu nadpłaty. Za interesujące uznać należy rozważania dotyczące relacji między obowiązkiem podatkowym, ustaleniem bądź określeniem zobowiązania podatkowego

a nadpłatą podatku. Wątpliwości nie budzą również wnioski z przeprowadzonych badań zebrane w podsumowaniu.

Ostatni piąty rozdział przedstawia wyniki badań stosunków podatkowo-prawnych w zakresie postępowania z powstałymi nadpłatami. Stanowi dopełnienie problematyki nadpłaty podatkowej. Autor poddał analizie zagadnienie zaliczenia nadpłaty na poczet zaległości podatkowych i bieżących zobowiązań podatnika oraz zaliczenia nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań, zwrotu nadpłaty, prawa podmiotu uprawnionego z tytułu nadpłaty podatkowej do oprocentowania nadpłaty i wygaśnięcia prawa do zwrotu nadpłaty. Przedstawiona w tym rozdziale argumentacja jest prawidłowa i uwzględnia dorobek orzeczniczy sądów administracyjnych i tezy formułowane w doktrynie. Tradycyjnie wnioski cząstkowe zaprezentowane zostały w podsumowaniu kończącym ten rozdział.

W Zakończeniu Habilitant odwołał się – jest stwierdził – do przyjętej tezy, że stosunek podatkowo-prawny z tytułu nadpłaty podatkowej jest szczególnym rodzajem stosunku prawnego, jaki występuje na gruncie prawa podatkowego (s. 373). Można mieć jednak wątpliwości, czy teza ta została faktycznie wysłowiona we Wstępie. Nie sposób jej tam odnaleźć. Ponadto, wydaje się ona dość oczywista, a w trakcie badań Autor sformułował wiele ciekawszych wniosków. Niemniej jednak Zakończenie jest istotną częścią, w której Autor nawiązał do wszystkich wyodrębnionych we Wstępie obszarów badawczych.

Większych zastrzeżeń nie budzi także dobór źródeł. Praca została udokumentowana bogatym piśmiennictwem, obejmującym z pewnością najważniejsze pozycje. Zwraca jednak uwagę, że Habilitant wykorzystał niemal wyłącznie dorobek krajowej doktryny podatkowej, co w znacznej części uzasadnione jest jednak specyfiką badanej problematyki. Obszerny jest katalog aktów prawnych poddanych badaniu przez Habilitanta oraz orzeczeń trybunałów i sądów. Wykaz źródeł nie jest jednak pozbawiony drobnych wad. Przykładowo można wskazać, że do kategorii „orzecznictwo Sądu Najwyższego” zaliczone zostały wyroki sądów apelacyjnych, a do kategorii „orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego” włączono wyroki NTA.

Reasumując, stwierdzić należy, że recenzowana monografia charakteryzuje się kompleksowym ujęciem problematyki nadpłaty podatkowej. Mimo zasygnalizowanych uwag i zastrzeżeń, dotyczących w szczególności kwestii metodologicznych, stwierdzam, że monografia autorstwa dr. Adama Drozdka jest dziełem stanowiącym

znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej w rozumieniu 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy.

3. Ocena aktywności naukowej dr. Adama Drozdka

Dorobek naukowy Habilitanta zgromadzony od chwili uzyskania stopnia doktora nauk prawnych 2017 r. należy uznać za znaczny, zwłaszcza biorąc pod uwagę relatywnie krótki czas, w jakim dorobek ten został zgromadzony (lata 2017-2020). Łączna liczba publikacji Habilitanta w tym okresie wynosi około 50 pozycji.

Analiza dorobku publikacyjnego Habilitanta pozwala na stwierdzenie, że Jego zainteresowania badawcze mieszczą się zasadniczo w dwóch obszarach. Pierwszym jest prawo celne ze wszystkimi jego aspektami: ewolucyjnym, konstytucyjnym i unijnym. Ten nurt badawczy dominuje w publikacjach Habilitanta. Drugi obszar zainteresowań badawczych obejmuje wybrane zagadnienia prawa podatkowego, w tym problematykę optymalizacji podatkowej, nadużycia prawa podatkowego i oszustw podatkowych, podatku akcyzowego, kontroli podatkowej i celno-skarbowej, dobrej wiary i dochowania należytej staranności oraz ustroju administracji skarbowej. Na dorobek ten składają się składają się teksty publikowane w języku polskim i angielskim. W mojej ocenie dorobek naukowy habilitanta jest znaczący pod względem ilościowym i urozmaicony, jeśli chodzi o zakres poruszanych zagadnień.

Poza publikacjami, na aktywność naukową Habilitanta składają się liczne wystąpienia na konferencjach – 17 wygłoszonych referatów w okresie podlegającym analizie oraz udział w komitetach organizacyjnych konferencji i kongresów naukowych (łącznie udział w 3 komitetach organizacyjnych).

Habilitant jest członkiem Komisji Nauk Prawnych i Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk o/Katowice – Sekcja Nauk Prawnych, Stowarzyszenia Informacji i Organizacji Badań Finansów Publicznych i Prawa Podatkowego Krajów Europy Środkowej i Wschodniej przy Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, Stowarzyszenia Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa „Fontes” w Rzeszowie oraz Sekcji Prawa Podatkowego przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie.

Habilitant jest recenzentem czasopisma „Monitor Prawa Celnego i Podatkowego” oraz Wydawnictwa BW Jan Brodziński. Przygotował 14 recenzji opracowań aspirujących do publikacji w tym czasopiśmie. Był również recenzentem naukowym 7 monografii dla Wydawnictwa Naukowego Think & Make w Warszawie

oraz 8 rozdziałów monografii naukowych sporządzonych dla Wydawnictwa Uniwersytetu Szczecińskiego.

Habilitant brał udział w projekcie Jean Monnet Module „National Public Administration and European Integration” / „Krajowa administracja publiczna a integracja europejska” - Prawo Unii Europejskiej w orzecznictwie sądów konstytucyjnych i administracyjnych oraz administracji publicznej państw członkowskich realizowanym przy współpracy z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie. W ramach projektu wygłosił referat pt. Kilka uwag na temat różnic i podobieństw pobieranych przez organy celne ceł i opłat o równoważnym cłom skutku.

Zgodnie z bazą Google Scholar Citation liczba cytowani publikacji Habilitanta wynosi 26, w tym 12 autocytowań. Habilitant podał, że według wskaźników wyliczonych przez Bibliotekę Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie dane z poszczególnych baz wynoszą: BazEkon 7, indeks Hirscha 2 oraz innych źródeł 39. Habilitant zaznaczył także, że publikacje naukowe Jego autorstwa zostały powołane w uzasadnieniu do orzeczenia WSA w Lublinie. Podając informację o posiadanym indeksie Hirscha, zaznaczył, że według wskaźników wyliczonych przez Bibliotekę Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie indeks Hirscha wynosi 2, a zgodnie z bazą Google Scholar Citation Indeks Hirscha wynosi 3. Łączna liczba punktów MNiSW wyniosła 590.

Mając na uwadze zaprezentowane dane, stwierdzam, że w latach 2017-2020 Habilitant zgromadził znaczący i wartościowy dorobek naukowy, na który składają się różnorodne formy pisarskie, w tym monografie, rozdziały w monografiach i artykuły w języku polskim i angielskim. Publikacje są poświęcone ważnym i aktualnym problemom z zakresu prawa finansowego, których rozwiązanie przyczynia się niewątpliwie do rozwoju nauki prawa.

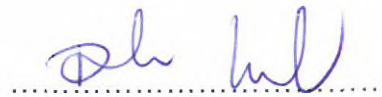
W rezultacie należy uznać, że dr Adam Drozdek wykazuje się istotną aktywnością naukową w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy.

4. Konkluzja

Podsumowując ocenę osiągnięć naukowych dr. Adama Drozdka, przeprowadzoną w oparciu o kryteria określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, należy stwierdzić, że wniosek z dnia 21 grudnia 2020 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora

habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne zasługuje na uwzględnienie.

Przedstawiona do oceny monografia autorstwa dr. Adama Drozdka jest dziełem stanowiącym znaczny wkład autora w rozwój dziedziny nauki prawne w rozumieniu 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy i Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy. To uzasadnia rekomendowanie Komisji Habilitacyjnej przedstawienie pozytywnej opinii w przedmiocie nadania dr. Adamowi Drozdkowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Dominik Mączyński